

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету суспільних наук
Юрій ОСТАПЕЦЬ
« 28 » вересня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ
ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітня програма	Дошкільна освіта
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород, 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи образотворчого мистецтва з методикою навчання дітей раннього та дошкільного віку**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **012 Дошкільна освіта** освітньої програми «**Дошкільна освіта**».

Розробник: Росул Тетяна Іванівна доцент, к.мист.н., доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи;

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

протокол № 15 від «27» червня 2024 р.

Завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

(підпис)

Оксана ПОВІДАЙЧИК
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

протокол № 8 від «27» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії факультету суспільних наук

(підпис)

Олена ПОПАДИЧ
(прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2	2
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3	3	3
	Лекції:	
	18	4
	Практичні (семінарські):	
	26	8
Форма підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
	-	-
	Самостійна робота:	
	44	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою навчання дітей раннього та дошкільного віку» є формування у здобувачів теоретичних знань та практичних навичок, готовності їх використання у процесі художньо-естетичного виховання і різнобічного розвитку дітей дошкільного віку в рамках різних освітніх програм; ознайомлення здобувачів з особливостями формування у дітей дошкільного віку інтересу до різних видів образотворчої діяльності, розвитку їхніх творчих здібностей.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, полікультурне середовище, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами, в тому числі міжкультурної взаємодії.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою навчання дітей раннього та дошкільного віку» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 07 Вступ до спеціальності

ОК 11 Дошкільна дидактика

ОК 18 Основи загальної психології в дошкільній освіті

ОК 19 Дитяча психологія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Дошкільна освіта», вивчення навчальної

дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.	ПРН 1
Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.	ПРН 2
Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами, дітей – представників етнічних меншин.	ПРН 3
Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.	ПРН 4
Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.	ПРН 5
Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.	ПРН 6
Знати принципи функціонування системи раннього втручання, розуміти можливості опори на неї у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами, дотримуватись професійно-етичних вимог до діяльності фахівця з раннього втручання.	ПРН 10
Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.	ПРН 12
Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.	ПРН 15
Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.	ПРН 16
Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.	ПРН 18
Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку	ПРН 20
Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.	ПРН 22

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Основи образотворчого мистецтва з методикою навчання дітей раннього та дошкільного віку**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Здатність системно аналізувати проблеми у галузі образотворчої діяльності освіти, генерувати нові ідеї і створювати нове знання, володіти науковим світоглядом	ПРН 1
Знати особливості розвитку у дітей дошкільного віку образотворчих здібностей і шляхи формування їх творчості в різних видах образотворчої	ПРН 2

діяльності	
Знати основи художньо-образної мови різних видів образотворчого мистецтва, виражальні можливості художніх технік; уміти інтерпретувати твори мистецтва	ПРН 3
Уміти самостійно конструювати методичне забезпечення для провадження фахової діяльності на заняттях з образотворчої діяльності на основі поглиблених знань у галузі мистецької педагогіки	ПРН 4
Здатність до побудови освітнього середовища і повноцінної комунікації між його учасниками, сім'єю та школою	ПРН 5
Уміти складати методичні розробки творчих занять з різних видів образотворчої діяльності	ПРН 6
Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, зміст основних класичних і сучасних категорій та концепцій мистецтвознавчої науки, усвідомлювати їх художньо-естетичну природу.	ПРН 10
Здатність до самостійного конструювання методичного забезпечення для провадження фахової діяльності на заняттях з образотворчої діяльності на основі поглиблених знань у галузі теорії та методики образотворчої діяльності	ПРН 12
Уміти залучати дітей до кращих здобутків світового і національного мистецтва, розвивати вміння сприймати художні образи у творах мистецтва	ПРН 15
У процесі взаємодії з батьками здійснювати інформаційно-просвітницьку діяльність щодо пояснення завдань естетичного виховання дітей, розширення знань про образотворче мистецтво, роз'яснення прийомів і методів організації образотворчої діяльності дітей в сім'ї	ПРН 16
Уміти організувати освітній процес в ЗДО, спрямований на розвиток художньо-естетичних смаків та ідеалів особистості дитини	ПРН 18
Уміти обирати й впроваджувати методи естетичного розвитку дітей раннього й дошкільного віку відповідно до вікових особливостей та індивідуальних здібностей дітей	ПРН 20
Створювати безпечне освітнє середовище у ході опанування дітьми раннього й дошкільного віку основ образотворчого мистецтва.	ПРН 22

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: виступи на практичних заняттях, презентації, індивідуальні завдання.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виступи на семінарських заняттях, виконання практичних завдань, тощо. Контроль самостійної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань на практичних заняттях, презентацій власних творчих проєктів.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота. Модульний контроль складається з поточного контролю та модульного контрольного оцінювання.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний іспит.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота			Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	50	100
15	20	15		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T4	T5	T6	T7	T8	T9	50	100
8	8	8	8	9	9		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	40	6	35
Презентація творчих робіт		10		15
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	6	100	7	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Виконання модульної контрольної роботи передбачає тестові завдання та письмові відповіді на питання. За кожну правильну відповідь на 1 тестове завдання виставляється 3 бали. Відповіді другого рівня складності оцінюються по 10 балів.

До модульної контрольної роботи допускаються студенти, які відвідали не менше 90% аудиторних занять і отримали не менше 60% від можливої кількості балів за поточну роботу.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковим семестровим контролем з дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою навчання дітей раннього та дошкільного віку» є іспит, який проводиться в усній формі.

Відповідно до «Положення про порядок та методу проведення семестрових (курскових) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і

використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, B) – заслуговує здобувач, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування

проблем професійного спрямування;

- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, C) заслуговує здобувач, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;

- вмів порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;

- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачу, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Основи образотворчого мистецтва та історія його розвитку

Тема 1. Вступ до курсу. Образотворче мистецтво як складова частина культури і людини

Основні положення методики навчання ОГ «Мистецтво» у сучасному дошкільному навчальному закладі. Методика як предмет вивчення.

Мистецтво як форма суспільної свідомості. Функції мистецтва в суспільстві. Мистецтво як форма суспільної свідомості. Візуальність і статичність – провідні риси образотворчого мистецтва. Художній образ. Художній метод. Історичний характер мистецтва.

Тема 2. Види, форми і жанри образотворчого мистецтва

Живопис як вид образотворчого мистецтва. Різноманітність технік та засоби художньої виразності живопису. Види і жанри живопису. Мистецтво графіки; засоби виразності графіки; види графіки. Мистецтво скульптури: засоби виразності; тили, види і жанри скульптури. Мистецтво архітектури, типи архітектури.

Архітектура. Органічна єдність техніки, науки і мистецтва у створенні архітектурних споруд. Види архітектури за її призначенням. Виразні засоби архітектури. Народне й декоративно-прикладне мистецтво. Різноманітність його видів. Специфіка мови народного й декоративно-прикладного мистецтва, її залежність від національних уподобань. Класифікація жанрів декоративно-прикладного мистецтва.

Тема 3. Твір мистецтва як феномен культури

Художній твір як продукт творчості, що втілює в чуттєво матеріальній формі духовно-змістовний задум художника. Естетична й художня цінність твору. Ідейно-художній зміст і форма твору. Естетичне сприймання й мистецтвознавчий аналіз художнього твору.

Історичний огляд розвитку зарубіжного та українського мистецтва від найдавніших часів до сучасності.

Модуль 2. Методика організації образотворчої діяльності дітей у дошкільному закладі

Тема 4. Психологічні основи образотворчої діяльності дітей дошкільного віку

Природа і умови формування образотворчої діяльності дітей. Готовність дитини до образотворчої діяльності як складне, багатокomпонентне психологічне утворення. Характеристика компонентів готовності дитини до образотворчої діяльності: загальних і спеціальних здібностей, знань та умінь. Об'єктивні та суб'єктивні умови формування готовності дитини до образотворчої діяльності й естетичного сприймання творів мистецтва. Своєрідність творчості дитини-дошкільника.

Тема 5. Види образотворчої діяльності у дошкільному навчальному закладі, їх роль у навчанні, вихованні, розвитку дітей

Види планування роботи з мистецтва у дошкільному навчальному закладі. Значення та принципи. Мета і завдання навчання образотворчому мистецтву в сучасному дитячому садку. Головні наукові підходи планування мистецької діяльності у дошкільному навчальному закладі: особистісно зорієнтований, компетентнісний, аксіологічний, діяльнісний, інтегративний.

Види образотворчої діяльності та їх значення для всебічного розвитку дітей дошкільного віку, види малювання: предметне, сюжетне, тематичне, декоративне. Різноманітність зображувальних матеріалів та технік виконання дитячого малюнка. Види ліплення: предметне, сюжетне, декоративне; кругле і рельєфне. Характеристика пластичних матеріалів для ліплення. Методи і прийоми навчання образотворчої діяльності дітей дошкільного віку.

Тема 6. Організація навчання образотворчого мистецтва в різних вікових групах дошкільного навчального закладу

Форми організації навчання образотворчому мистецтву. Вимоги до проведення занять з

образотворчого мистецтва. Значення наочності під час навчання дітей дошкільного віку. Підготовка педагога до проведення заняття з образотворчого мистецтва. Обладнання та методичне забезпечення заняття з образотворчого мистецтва. Заняття як форма організованого навчання образотворчої діяльності, їх види, структура заняття.

Тема 7. Завдання, зміст і методи навчання предметного, сюжетного, тематичного та декоративного малювання у різних вікових групах дошкільного навчального закладу

Програмові вимоги до навчання предметного, сюжетного, декоративного малювання в різних вікових групах. Малювання – основний вид образотворчої діяльності дітей дошкільного віку, його особливості. Обладнання та матеріали для занять в різних вікових групах. Завдання, зміст та методика навчання предметного малювання. Основні закономірності побудови візерунків та методика навчання декоративного малювання.

Тема 8. Завдання, зміст і методи навчання предметного, сюжетного, тематичного та декоративного ліплення у різних вікових групах дошкільного навчального закладу

Ознайомлення зі скульптурою дітей молодшого дошкільного віку. Методика проведення занять з ліплення в середній групі дошкільного навчального закладу. Методика проведення занять з ліплення в старшій дошкільній групі. Завдання, зміст і методика навчання предметного ліплення. Завдання, зміст та методика навчання сюжетного ліплення.

Тема 9. Завдання, зміст і методи навчання предметної, сюжетної, тематичної та декоративної аплікації у різних вікових групах дошкільного навчального закладу

Аплікація як вид декоративно-прикладного мистецтва. Її своєрідність та естетичні якості. Методика навчання аплікації дітей різних вікових груп. Види аплікації: предметна, сюжетна, декоративна; конструктивна, силуетна, мозаїчна. Обладнання та матеріали для занять з аплікації у різних вікових групах.

6.1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 90					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
3-й семестр						
Модуль 1. Основи образотворчого мистецтва та історія його розвитку						
Тема 1. Вступ до курсу. Образотворче мистецтво як складова частина культури і людини	6	2	2			2
Тема 2. Види, форми і жанри образотворчого мистецтва	10	2	2			6
Тема 3. Твір мистецтва як феномен культури	10	2	2			6
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	26	6	6			14
Модуль 2. Методика організації образотворчої діяльності дітей у дошкільному закладі						
Тема 4. Психологічні основи образотворчої діяльності дітей дошкільного віку	9	2	2			5
Тема 5. Види образотворчої діяльності у дошкільному навчальному закладі, їх роль у навчанні, вихованні, розвитку дітей	9	2	2			5
Тема 6. Організація навчання образотворчого мистецтва в різних вікових групах дошкільного	12	2	4			6

навчального закладу					
Тема 7. Завдання, зміст і методи навчання предметного, сюжетного, тематичного та декоративного малювання у різних вікових групах дошкільного навчального закладу	12	2	4		6
Тема 8. Завдання, зміст і методи навчання предметного, сюжетного, тематичного та декоративного ліплення у різних вікових групах дошкільного навчального закладу	11	2	4		5
Тема 9. Завдання, зміст і методи навчання предметної, сюжетної, тематичної та декоративної аплікації у різних вікових групах дошкільного навчального закладу	11	2	4		5
Модульна контрольна робота					
Разом за модуль	64	12	20		32
Разом за семестр	90	18	26		46

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 90					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
3-й семестр						
Модуль 1. Основи образотворчого мистецтва та історія його розвитку						
Тема 1. Види, форми і жанри образотворчого мистецтва	14	2				12
Тема 2. Твір мистецтва як феномен культури	14		2			12
Разом за модуль	28	2	2			24
Модуль 2. Методика організації образотворчої діяльності дітей у дошкільному закладі						
Тема 4. Види образотворчої діяльності у дошкільному навчальному закладі, їх роль у навчанні, вихованні, розвитку дітей	15	2				13
Тема 5. Організація навчання образотворчого мистецтва в різних вікових групах дошкільного навчального закладу	16		2			14
Тема 6. Завдання, зміст і методи навчання предметного, сюжетного, тематичного та декоративного малювання у різних вікових групах дошкільного навчального закладу	16		2			14
Тема 7. Завдання, зміст і методи навчання предметного, сюжетного, тематичного та декоративного ліплення у різних вікових групах дошкільного навчального закладу	15		2			13
Разом за модуль	62	2	6			54
Разом за семестр	90	4	8			78

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Види і жанри образотворчого мистецтва	2	2
2	Проблема інтересу до образотворчої діяльності та шляхи його розвитку дошкільному віці	2	
3	Методи і прийоми педагогічного супроводження образотворчої діяльності дітей	4	
4	Методика організації образотворчої діяльності в групах раннього віку	2	2
5	Методи і прийоми педагогічного супроводження занять з малювання	2	2
6	Модульна контрольна робота 1	2	
7	Малювання як засіб особистісного розвитку дитини старшого дошкільного віку	4	
8	Методи і прийоми педагогічного супроводження занять з ліплення	2	2
9	Методика проведення занять з аплікації в ЗДО	2	
10	Методика проведення занять з конструювання в різних вікових групах	4	
Разом		26	8

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	На основі підготовленого наочного матеріалу виконати малюнки згідно до вимог різних вікових груп	5	10
2	Виконати зразки робіт з різних матеріалів та в різних техніках малювання, що використовуються в різних вікових групах дошкільного навчального закладу	5	10
3	Виконати зразки робіт з різних матеріалів та в різних техніках ліплення, що використовуються в різних вікових групах дошкільного навчального закладу	5	10
4	Виконати зразки робіт з різних матеріалів та в різних техніках аплікації, що використовуються в різних вікових групах дошкільного навчального закладу.	5	10
5	Проаналізувати діючі програми з образотворчої діяльності та музичного виховання	5	10
6	Скласти опорні конспекти за темами	8	10
7	Підготувати наочність до заняття з наведених вікових категорій: раннього віку, молодша, середня, старша за програмою «Українське дошкілля»	5	10
8	Розробити вправи, ігри для дітей дослідницького, евристичного, проблемного характеру до занять опанування основ образотворчої грамоти: кольору, форми, композиції, об'єму, простору	8	8
Разом		46	78

6.5. Індивідуальні завдання

1. Підготувати 1 повідомлення з презентацією про:

- українське образотворче мистецтво княжої та середньої доби;
- Українські таланти на російській землі: В. Боровиковський, М. Козловський, А. Лосенко, Т. Шевченко та інші.
- Розвиток творчості художників на національній основі: М. Бойчук, С. Васильківський,

О. Кульчицька, О. Сластіон, І. Труш та інші.

- Українське образотворче мистецтво на початку ХХ століття та в період національного відродження (1917-1933 р.).

- Мистецтво періоду панування соцреалізму (1933 – 1956 рр.).

- Образотворче мистецтво періоду стихійного піднесення духу національного опору (1956 – 1967 рр.).

- Мистецтво періоду національного духовного становлення (80-ті – 90-ті рр. ХХ ст.).

- Сучасне мистецтво України

2. Відвідати кілька (2-3) художніх виставок у місті та зробити їх аналіз (тип виставки, тематика творчості, жанри експонованих творів, техніки малювання, особливості стилю митця).

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Види, значення і принципи планування образотворчої діяльності у ЗДО.
2. Художні здібності і задатки.
3. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку здібностей. Структура образотворчих здібностей.
4. Психолого-педагогічні дослідження проблеми розвитку образотворчих здібностей.
5. Динаміка розвитку творчих здібностей дітей в образотворчій діяльності дітей дошкільного віку.
6. Форми навчання образотворчій діяльності в умовах повсякденного життя.
7. Самостійна образотворча діяльність (СОД) та її організація.
8. Заняття як форма організованого навчання образотворчої діяльності. Види занять.
9. Види методів і прийомів навчання дітей зображувальній діяльності та їхня характеристика (наочні, словесні, практичні; інформаційно-рецептивні, репродуктивні, евристичні).
10. Малювання - основний вид образотворчої діяльності дітей дошкільного віку, його особливості.
11. Завдання навчання та алгоритми організації і педагогічного супроводження дитячого малювання в І молодшій групі.
12. Завдання навчання та алгоритми організації і педагогічного супроводження дитячого малювання в ІІ молодшій групі.
13. Завдання навчання та алгоритми організації і педагогічного супроводження дитячого малювання в середній групі.
14. Завдання навчання та алгоритми організації і педагогічного супроводження дитячого малювання в старшій групі.
15. Декоративне малювання на заняттях із зображувальної діяльності у ЗДО.
16. Малювання в жанрі «пейзаж».
17. Малювання у жанрі «портрет».
18. Малювання в жанрі «натюрморт».
19. Малювання в жанрі книжкової ілюстрації.
20. Ліплення. Способи ліплення в ЗДО.
21. Завдання і зміст розвитку дітей молодшого дошкільного віку в процесі занять з ліплення.
22. Завдання і зміст ліплення в середній групі.
23. Завдання і зміст ліплення в старшій групі.
24. Обладнання та матеріали для занять з ліплення.
25. Методика проведення занять з ліплення в середній групі.
26. Методика проведення занять з ліплення в старшій групі ЗДО.
27. Аплікація. Види аплікації в ЗДО. Прийоми вирізування на заняттях з аплікації.
28. Завдання і зміст розвитку дошкільників на заняттях з аплікації.
29. Методика аплікації у групах молодшого віку.
30. Методика аплікації у групах середнього віку.
31. Методика аплікації у групах старшого віку.
32. Своєрідність конструювання, його зв'язок із грою.
33. Завдання конструювання з будівельного матеріалу.

34. Завдання конструювання з деталей конструкторів.
35. Концепція естетичної обдарованості.
36. Ознаки і сфери виявів художньо-естетичної обдарованості дитини.
37. Творчість як феномен обдарованості дитини.
38. Мета, завдання і методи розвитку дитини засобами образотворчого мистецтва в сім'ї.
39. Форми і методи педагогічної взаємодії дошкільного навчального закладу з родинами з питань художньо-естетичного розвитку дітей.
40. Скласти план-конспект заняття з ознайомлення дітей дошкільного віку із декоративним малюванням.
41. Скласти план-конспект заняття з ознайомлення дітей дошкільного віку із сюжетним малюванням.
42. Скласти план-конспект заняття з ознайомлення дітей дошкільного віку із предметним малюванням.
43. Скласти план-конспект заняття з ознайомлення дітей дошкільного віку з сюжетною аплікацією.
44. Скласти план-конспект заняття з ознайомлення дітей дошкільного віку з декоративною аплікацією.
45. Скласти план-конспект заняття з ознайомлення дітей дошкільного віку з предметною аплікацією.
46. Скласти план-конспект заняття з ліплення для однієї з вікових груп ЗДО.
47. Дидактична гра, її сутність та особливості використання у роботі з дошкільниками.
48. Розкрити основні історичні етапи розвитку методики викладання образотворчого мистецтва.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Проведення занять передбачає стандартно обладнані навчальні аудиторії та використання технічних засобів (комп'ютер, проектор), матеріали для образотворчої діяльності.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Борин Г. В. Художньо-естетичний розвиток дітей: навчально-методичні рекомендації для проведення практичних занять студентів спеціальності “Дошкільна освіта”. ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Івано-Франківськ. 2019. 56 с.
2. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В.О.Огнев'юк ; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л.Богініч, В.М.Вертугіна, О.М. Половіна [та ін.] ; наук. ред. Г.В. Беленька ; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ : Київ. унт ім. Б. Грінченка, 2020. 440 с.
3. Калуська Л. В. Комплексна програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку “Соняшник”. Вид. 3-тє, доп.. Тернопіль : Мандрівенць, 2023. 210 с.
4. Красовська О. О. Професійна підготовка майбутніх вихователів ЗДО у галузі художньо-естетичного виховання засобами технологій контекстного навчання. *Вектор пошуку в сучасному освітньому просторі*. Збірник статей. Луцьк. 2019. С. 42-44.
5. Кривоніс М.Л. Образотворча діяльність. Молодший дошкільний вік: Посібник / М.Л.Кривоніс, О.Л.Дроботій. Харків: Ранок, 2017. 208 с.
6. Кривоніс М.Л. Образотворча діяльність. Ранній вік: Посібник. Базовий компонент дошкільної освіти до всіх чинних програм. Нова редакція/ М.Л.Кривоніс, О.Л.Дроботій. Харків: Ранок, 2017. 160 с.
7. Програма освіти дітей раннього та дошкільного віку «Освіта і піклування / Education & Care» / В.А. Воронов, К.В. Ковальчук, Н.В. Піканова, О.Д. Рейпольська, С.О. Си,..соєва, К.Ю. Станкевич. Київ: ФОП В.Б. Ференець, 2021. 130 с.

Додаткова

1. Базовий компонент дошкільної освіти. / авт. кол.: Байер О.М., Безсонова О.К., Брежнєва О.Г., Гавриш Н.В., Загородня Л. П., Косенчук О. Г., Корнєєва О.Л., Лисенко Г. М., Левінець Н. В., Машовець М.А., Мордоус І.О., Нерянова С. І., Пироженко Т. О., Половіна О. А., Рейпольська О.Д., Шевчук А. С. Наук. кер. Пироженко Т. О. Київ. 2021. 37 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

2. Красовська О. О. Підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до впровадження креативних технологій, нестандартних художніх технік на заняттях зображувальної та декоративної діяльності. *Теорія і практика професійної підготовки майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти та початкової школи в умовах ступеневого навчання* : монографія / авт. кол. : В. Є. Борова, Л. В. Ілюк, О. Ф. Кирилович та ін. ; за заг. ред. О. О. Красовської. Рівне : О. Зень, 2021. С. 270 - 306.

3. Половіна О. «Дитина у світі мистецтва. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція)». *Дошкільне виховання*. №2. 2021. С. 3-8.
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/02/22/Dytyna%20u%20sviti%20mystetstva.pdf>

4. Шевчук А. «Мистецька освіта дітей. Традиції та інновації в оновленому БКДО». *Дошкільне виховання*. №4. 2021. С. 20-23.

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/02/22/Dytyna%20u%20sviti%20mystetstva.pdf>

5. Шевчук А. «Формування навичок рефлексії у дітей: ранкова зустріч «Мистецький досвід». *Музичний керівник*. №5. 2021. С. 4-8.

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/02/22/Dytyna%20u%20sviti%20mystetstva.pdf>

6. Я у світі Програма розвитку дитини від народження до шести років/ О.П.Аксьонова, А.М.Аніщук, Л.В. Артемова, та ін., наук кер. О.Л. Кононко Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна» 2019, - 488с. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/programyrozvytku-ditey/programma-ya-y-sviti.pdf>

Електронні ресурси

Базовий компонент дошкільної освіти [Електрон. ресурс]. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/doshkilna/basic1/>

Національна доктрина розвитку освіти у XXI столітті [Електрон. ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>

Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі» [Електрон. ресурс]. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/doshkilna/programy>.

– архітектура і краєзнавство України; <http://www.spadshina.com.ua>

– українська спадщина; <http://prostir.museum/>

– музейний простір України; <http://namu.kiev.ua/> – Національний художній музей України; <http://www.mundm.kiev.ua/>

– Національний музей українського мистецтва; <http://www.derev.org.ua/index.html>

– дерев'яні храми України; <http://hutsul.museum/>

– Національний центр мистецтва Гуцульщини і Покуття; <http://www.artofukraine.com>

– сучасне мистецтво українських художників http://www.louvre.fr/llv/commun/home_flash.jsp

– Лувр (Париж, Франція); <http://www.metmuseum.org>

– Метрополітен (НьюЙорк, США); <http://www.hermitagemuseum.org/>

– Музей історії мистецтва (Відень); <http://staratel.com/>

– напрямки живопису; <http://www.abc-people.com/typework/paint/index.htm>

– мистецтво живопису; <http://artclassic.edu.ru/catalog.asp>

– колекція “Світова художня культура

- Сайт для педагогів ДНЗ та музичних керівників.

<https://www.sites.google.com/site/sajtdlapedagogivdnz/home/fotogalerea/batktivska-skrinka/poradi-batkam/dla-muzicnih-kerivnikov-dnz>

- Електронний сайт журналу «Мистецтво та освіта». <http://artedu.com.ua/index.php/adm>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)